

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ДИТЯЧОГО СЕРЕДОВИЩА: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Формування дитячого інклюзивного середовища є актуальною проблемою сьогодення. Це насамперед пов'язано з тим, що зростає кількість дітей з особливими потребами. За офіційними даними департаменту медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України в нашій державі 135 773 дітей мають порушення психофізичного розвитку (1,5% від загальної кількості дітей країни). В основу інклюзивної освіти покладена ідеологія, яка виключає будь-яку дискримінацію дітей, забезпечує однакове ставлення до всієї малечі і, водночас, створює спеціальні умови для дітей з особливими потребами. Вагомим пріоритетом розвитку дітей є забезпечення рівних прав, як для дітей з особливими потребами, так і для дітей з інвалідністю й різних соціальних груп. У свій час відомий педагог В.О. Сухомлинський особливо наголошував на необхідності використання принципу індивідуального підходу при вихованні та розвитку дітей, на необхідності знайти кожній дитині посильну розумову працю, доступні для неї шляхи подолання труднощів, захопити її цікавою роботою, завдяки якій вона могла б розвиватись інтелектуально. Він був переконаний у тому, що діти з вадами не повинні бути покинуті на самоті, а розвиватися в таких же умовах, що й інші діти.

Цікавим і корисним у цій царині є досвід закордонних фахівців. За останні роки у різних країнах відбулися докорінні зміни у законодавстві, які стосуються дитячої інклюзивності. На сучасному етапі формування інклюзивного дитячого середовища пріоритетного значення набуває інтегроване, в якому всі діти навчаються і розвиваються разом у системі масової освіти, яка пристосована до потреб дітей різного психофізичного розвитку. Теоретичний і практичний досвід Бельгії, Голландії, Швеції, Німеччини, США сприяв запровадженню низки відповідних законодавчих документів, формуванню моделей інтегрованого навчання й розвитку малечі – спільних, але за індивідуальними програмами і з консультантами зі служб супроводу дітей. Це дало можливість запровадити інклюзивні міські меблі й обладнання в низку відкритих просторів (рис. 1), а дітям з обмеженими можливостями на рівних зі звичайними брати активну участь у шкільному житті, позашкільних культурних і дозвіллевих заходах.

Сьогодення потребує комплексного професійного підходу в дизайні дитячих ігрових об'єктів, який включає соціальні й емоційні задачі,

психічні й фізичні потреби малечі. Світовий практичний досвід сприяв виробленню підходів до організації інклюзивного ігрового простору, які полягають:

- в гармонійній композиції всього ігрового простору та дизайну організації його обладнання з урахуванням комфортного і зручного використання всіма дітьми без будь-яких фізичних зусиль [1];
- у простоті і ясності на інтуїтивному рівні інтерактивних елементів ігрових об'єктів простору;
- у помітній, доступній і зрозумілій візуальній інформації для дітей для досягнення ними ефекту незалежності;
- у такому дизайні ігрового простору і його обладнання, яке спонукає дітей проявляти терпіння до будь-якої помилки один одного при наявності суперечливої ігрової ситуації.



Інклюзивний ігровий простір для дітей в Avenue Park, Basset, CA USA (за матеріалами інтернет-ресурсу [2])



Інклюзивне ігрове обладнання для дітей різних вікових груп (за матеріалами інтернет-ресурсу [3, 4])

Рис. 1. Закордонний досвід формування дитячого інклюзивного ігрового простору

Література

1. Шубей Ц. Принципы организации игрового пространства детских площадок для детей-инвалидов / Ц. Шубей, С. Кривуц // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – 2015. - №1. – С. 54-57.
2. 4th Avenue Park. Basset, CA USA [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.playlsi.com/en/commercial-playground-equipment/playgrounds/4th-avenue-park/> – Назва з титул. екрану.
3. Miracle League Fields & All-Inclusive Playgrounds: A Growing Recreational Trend [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.snyder-associates.com/2016/11/28/miracle-league-fields-all-inclusive-playgrounds-a-growing-recreational-trend/> – Назва з титул. екрану.
4. Kaplan M. New Equipment Trends Lead to More Inclusive Playgrounds [Електронний ресурс] / Mara Kaplan. – Режим доступу: <https://www.playgroundprofessionals.com/playground/playstructures/new-equipment-trends-lead-more-inclusive-playgrounds112> – Назва з титул. екрану.